

Afgørelser – Reg. nr.: 00787.00

Fredningen vedrører: Gammelgård Allé

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 23-09-1941

Fredningsnævnet 27-03-1941

Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET>

U d s k r i f t

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

Aar 1941, den 23. September, blev der af Overfredningsnævnet afsagt følgende

K e n d e l s e

i Sagen Nr. 457/41 angaaende Fredning af Alléen langs Amtsvejen Maribo-Nakskov fra Svinget nær Ryde Kirke til "Gammelgaard"s Avlsbygninger i Landet-Ryde Kommune.

Ved den af Naturfredningsnævnet den 27. Marts 1941 afregte Kendelse er det bestemt, at den nævnte Allé fredes i dens nuværende Tilstand, saaledes at Fældning af Træerne ikke maa finde Sted, hvorhos det er tilføjet, at der ikke i Anledning af Fredningen tilkommer Ejeren af "Gammelgaard" nogen Erstatning. Kendelsen er af Landsretssagfører Sv. Kuhn for Ejeren af "Gammelgaard", Godsejer Kaare Pay, og Forpagteren af Ejendommen, Godsejer S. Ingemann, Egebjerggaard i Nordfyn, indanket for Overfredningsnævnet med Paastand principalt om Ret til Fældning af Alléens Træer, subsidiært om Erstatning.

Overfredningsnævnet har den 16. August 1941 besigtiget den omhandlede Allé og forandlet med Gaardens Forvalter og med Repræsentanter for Maribo Amtsråd og for Landet-Ryde Sogneraad.

Det oplystes ved denne Lejlighed, at Maribo Amtsvejevæsen har under Overvejelse en Plan, gaaende ud paa at forlægge en Del af Amtsvejen ved "Gammelgaard" saaledes, at et meget uheldigt Sving af denne umiddelbart op til nogle af Gaardens Udbygninger, som umuliggør Oversigt for vejfarende, vil bortfalde.

Hvis denne Plan bliver gennemført, vil Alléen ophøre at være en Del af en offentlig Vejforbindelse og sandsynligvis ogsaa helt ophøre at være Vej, og det vilde i saa Fald være lidet rimeligt at modsætte sig Fældning af Træerne, dersom Gaardens Ejer maatte ønske

dem fjernet

Som Følge heraf tiltræder Overfredningsnævnet ikke den af Nævnet afssgte Kendelse i den foreliggende Form, hvorimod man finder, at Alléens Træer bør bevares, indtil anden Bestemmelse maatte blive truffet af Overfredningsnævnet. Heraf undtages dog 2 Træer ved Siderne af Laagen foran et lille Husmandshus tæt ved Gaarden og vest for Alléen, idet man ikke vil modsætte sig, at disse Træer fældes naar som helst.

Der ses ikke at kunne tilkomme Gaardens Ejer nogen Erstatning.

T h i b e s t e m m e s :

De til Alléen langs Amtsvejen Maribo-Nakskov fra Svinget nær Ryde Kirke til "Gammelgaard"s Avlsbygninger hørende Træer fredes saaledes, at Fældning af Træerne ikke maa finde Sted uden Overfredningsnævnets Tilladelse i hvert enkelt Tilfælde.

Fra denne Bestemmelse undtages dog 2 Træer ved Siderne af Laagen foran et lille Husmandshus tæt ved Gaarden og vest for Alléen, hvilke det skal være Gaardejeren tilladt at fælde, naar han maatte ønske det.

Der tilkommer ikke i Anledning af Fredningen Ejeren af "Gammelgaard" nogen Erstatning.

P.O.V.

Frederik V. Petersen.

Selvom man gaar ud fra, at Træerne i sin Tid er plantede af Ejeren af Gammelgaard, er det efter Nævnets Opfattelse meget tvivlsomt, om ikke denne Ejendomsret er gaaet tabt for Ejeren, men Nævnet er iøvrigt af den Opfattelse, at da Gammelgaards nuværende Ejer ved Købet af Ejendommen har været kendt med Alleens Eksistens, kan den Omstændighed, at den nuværende Tilstand opretholdes ved Alleens Fredning, ikke begrunde noget Erstatningskrav fra hans Side, og det er derfor unødvendigt at gaa nærmere ind paa Kravets Størrelse.

T h i b e s t e m m e s :

Alleen langs Amtsvejen Maribo-Nakskov fra Svinget ved Ryde Kirke til "Gammelgaards" Avlsbygninger fredes i dens nuværende Tilstand, saaledes at Fældning af Træerne ikke maa finde Sted.

Der tilkommer ikke i Anledning af Fredningen Ejeren af "Gammelgaard" nogen Erstatning.

Delbanco

Adolf Jørgensen

Svend Jørgensen

.....

FREDNINGSNÆVNET>

U D S K R I F T

af

Forhandlingsprotokollen for Fredningsnævnet for
Maribo Amtsrådskreds.

Aar 1941 den 27. Marts blev af Nævnet afsagt saalydende

K e n d e l s e:

I Skrivelse af 8. Januar 1941 henledte Lærer Svend Jørgensen, Toreby, Nævnets Opmærksomhed paa, at Forpagteren af "Gammelgaard" i Landet-Ryde Kommune havde givet sin Forvalter Ordre til at fælde Alléen langs Amtsvejen Maribo-Nakskov (den søndre Landevej) fra Svinget ved Ryde Kirke til "Gammelgaard"s Avlsbygninger, og at Fjernelsen af de ca 150 Aar gamle, smukke Træer vilde betyde et uerstatteligt Tab for den i Forvejen paa landskabelige Skønheder overmaade fattige Egn.

Den 10.s.M. afsagde Nævnets Formand i Medfør af Naturfredningslovens § 9, Stk.2, 5. Punktum, en foreløbig Kendelse, hvorefter Fældning af Alleen stilledes i Bero, idet der samtidig berammedes Møde til Afholdelse paa Aastedet den 17. Januar 1941 Kl. 10

Ved dette Møde, hvor Godsejer Ingemann, Egebjerggaard pr. Kappendrup, der er Forpagter af "Gammelgaard", var til Stede, til lige som Repræsentant for Ejeren, der er bosat i Udlandet, besaa Nævnet Alleen, der er ca 400 m lang, og som bestaar af 42 Elmetræer.

Det oplystes, at Træerne staar paa Amtsvejvæsenets Grund, men at de i sin Tid skal være plantede af Ejeren af "Gammelgaard"

Godsejer Ingemann protesterede paa Ejerenes Vegne mod Fredning af Alleen, idet han dels gjorde gældende, at Træerne var gamle og tildels raadne, saaledes at det kan befrygtes, at de kan velte og derved forvolde Skade, for hvilken Ejeren vil kunne paadrage sig Erstatningsansvar, dels hævdede, at Trærnes Skygge og Rødder bevirkede, at de tilgrænsende Jorder ikke kunde afkaste samme Udbytte, som hvis Træerne var fjernede. Han opgjorde dette Arealstørrelse til ca 12000 m² og det aarlige Tab til 800 Kr.

Saafermt Fredning maatte blive iværksat, gjorde han Krav paa Erstatning i Overensstemmelse hermed.

Nævnet godkendte den afsagte foreløbige Kendelse, men ønske

forinden endelig Afgørelse blev truffen, at indhente en Udtalelse over Sagen fra Naturfredningsraadet og Danmarks Naturfredningsforening.

De nævnte Institutioner har afgivet Erklæringer, daterede henholdsvis 22. Februar og 13. Marts 1941.

Da Nævnet ikke har kunnet afslutte Behandlingen inden i Naturfredningslovens § 9, Stk. 2, fastsatte Frist, har Skovministeriet i Skrivelse af 25. ds. i Medfør af § 9, Stk. 2, Punktum, bevilget en Forlængelse af Fristen til den 1. April.

Naturfredningsraadet anfører i sin Erklæring, at Træer paa enkelte Undtagelser nær skønnes at være betydelig over Aar gamle, at de alle er livskraftige, og at de som Helhed danner et meget tiltalende Landskabsbillede, som efter Raadets Mening bør bevares i Fremtiden.

Raadet peger endvidere paa, at alle og enhver, der færdes ad Lollands ellers fattige Veje, ikke kan undgaa ved Gammelgaard at modtage et Skønhedsindtryk af egenartet Værdi.

Danmarks Naturfredningsforening gør tilsvarende Betragtninger gældende og anbefaler Fredning, idet Alleen er af livsskabelig Værdi og særpræget med Hensyn til Træernes Alder og Vækst.

Vedrørende Kravet paa Erstatning gør Foreningen gældende at dette maa være tvivlsomt, da det, selvom Gammelgaards Ejer i sin Tid har plantet Alleen, formentlig maa være Amtsvejevæsenet, der disponerer over Landevejens Træbestand, og at den nuværende Ejer ved Erhvervelsen maa have været klar over den Ulempe, som den gamle Allé nødvendig maatte indebære for Ejer af Gaarden.

Maribo Amts Vejvæsen har overfor Nævnets Formand erklæret, at det er uinteressert i Spørgsmaalet.

Nævnet mener i Overensstemmelse med de fremskaffede Erklæringer, at Alleen paa Grund af sin Skønhed og Ejendommelighed har væsentlig Betydning for Almenheden, og bestemmer derfor i Medfør af Naturfredningslovens § 1, at Alleen paa Strækningen fra Svinget ved Ryde Kirke til Gammelgaards Avlsbygninger vil være at frede i dens nuværende Tilstand, saaledes at Fældning af Træerne ikke maa finde Sted.